

7. Рожниковский Роман Михайлович. Содержание и методика повышения квалификации специалистов сферы ресторанного бизнеса : Дис. канд. пед. наук : 13.00.08: Москва, 2003 163 с. РГБ ОД, 61:03- 13/1359-6

Боровицька О.М.,

провідний концертмейстер кафедри музичного мистецтва ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

ВИХОВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ У СУЧАСНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ : МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

З давніх давен людство намагалося оволодіти природою творіння. Спостерігаючи навколишній світ, людина вчилася з окремих ознак предметів чи явищ складати цілісний образ. Протягом часу її сприйняття еволюціонувало до пізнання внутрішньої суті об'єктів та їх взаємовідносин.

Від певних образів до їх втілення в творах мистецтва існує відстань, котру важливо подолати: образи не повинні бути лише блідою копією оригіналу, їм потрібно надати власне повноцінне буття, настільки яскраве, щоб воно жадало втілитися.

Потрібен особливий склад творчої душі, яка повинна вмінати багато чого вмещати, розуміти, співчувати, підтримувати, даючи простір для самостійних дій, що є питанням відносин з оточуючим світом.

Проблема спілкування у контексті теми. Чи вміємо ми бачити, слухати, вживаючись в іншу ментальність на стільки, щоб вона довірила нам свої таємниці? Інакше образи об'єктів, які є наслідком нашого контакту виглядатимуть як «ходульні» суб'єктивні схеми, залишившись, як у Канта, «речами у собі»... Комунікативний талант, у когось природній, іншим приходиться наполегливо напрацьовувати необхідні навички.

Чим більше людина має каналів прийому інформації, яка надходить, тим повнокровнішим стає образ спостережуваного об'єкту в її уяві. Необхідно констатувати, що у сучасному культурному просторі ці канали дуже часто не працюють, тому що забиті шлаками сурогатної інформації. Людина створена так, що вимушена контактувати з навколишнім світом через зір, слух, нюх, торкання, смак, почуттєві враження та інтуїцію. Аналітика приходиться пізніше. Але у сучасному житті все більше проглядає тенденція до скорочення безпосереднього спілкування за натурою, але заміною його всім, чим завгодно: хрестоматійним переказом, коментарями «фахівців» з досить різноманітними ракурсами бачення та шкалою трактування, чиймись роздумами «за настроєм» тощо. В решті людина відчуває завантаженість інформацією, але якість її така, що не може принести новий, цінний для всіх плід.

Інертність власного інтелекту і почуттєвої сфери не дають прорости наявному у свідомості насінню, і істоти, які там мешкають, не мають чітких індивідуальних ознак. Комфортний соціум, який оточує людину, колисає її готовими відповідями на будь-які потуги щось збагнути самостійно. Все стає легко досяжним, воля атрофується, розуму нічим вагогим оперувати, бажання – на рівня мілких капризів.

Все це свідчить про передчасне пересичення. Коли життя не сприймається із захопленням – в ньому не залишається місця диву, а процес творчості завжди має спорідненість з дивом: звичайні реалії – і ось якась найменша мить подій стає каталізатором незвичайних емоційних вражень та переживань, на піку яких з'являються нові виміри буття. Але якщо внутрішнє життя людини не має яскравої динаміки – це супроводжується придбанням так званої товстошкірості, коли людина вже не готова до широкого і відвертого спілкування, тому що не має довіри життю. Генії ж, навпаки, як правило «тонкошкірі», здатні впіймати найслабкіші «коливання повітря», вони відкриті до спілкування зі Всесвітом і насолоджуються справжнім життям, залишаючи іншим, ремісникам, його імітацію.

Нажаль, імітація захопила майже усі сфери нашого буття. Ми дуже рано засвоюємо як потрібно реагувати зовні на ті чи інші обставини, як почуватися, що думати і говорити. Внутрішньої праці – аж ніякої! Але людина влаштована так, що їй необхідні хоч інколи сильні емоції, переживання, враження

– своєрідний допінг, щоб вона відчула якість свого життя. І тут стануть у нагоді будь-які штучні засоби-стимулятори.

Наша сфера – мистецтво. Ми здебільшого маємо справу з контингентом студентів, вихованих на масовій культурі, де діють свої «допінги» - велика енергетика сучасних ритмів, яскраве видовишне шоу, кліпи, що розбуркують чуттєвість, великий арсенал інструментарію та електронних ефектів. Та чим талановитіший виконавець, тим менше йому потрібно зовнішньої допомоги для донесення змісту твору. Він самодостатній: просто стоїть на сцені і співає чи грає – а у слухача руйнуються старі світогляди та народжуються нові. Але це можливо лише при наявності в творі відповідного змісту. А якщо політ уяви сучасного митця, образно кажучи, на рівні «синиці» – він вимушений користуватися адекватними засобами втілення, і, щоб посилити ефект, потрібне зовнішнє шоу.

Творчий процес теж інфікований імітацією. Насиченість повітря, яким дихає майбутній «деміург» брендовими композиційними елементами натякає йому, що написати твір дуже легко, можна навіть використати компіляцію як творчий метод, чи різноманітні комп'ютерні програми бажаного напрямку. Хочу здебільшого автори так чинять несвідомо, беручи до потреби те, що лежить на поверхні і легко досяжне. Але за справжнє одкровення автором повинна бути виплачена справжня ціна – інакше що цінного він може сказати людям?

Парадокс сучасності полягає в тому, що при необмежених можливостях пізнання та творчого оволодіння глибокими пластами культурної спадщини людства, людина, в кращому випадку, йде шляхом накопичення ерудиції в потрібній їй галузі та аналізу суто механічних засобів втілення, присутніх в геніальних творах минулого образів. Але спіймати і відобразити їх душу не так то й легко. Кожен автор, як представник своєї епохи, розмовляє зі своєю аудиторією про своє, про те, що його хвилює, і на своїй мові. Тому ми вважаємо безглуздим порівнювати стилі чи творчі методи. Скрізь свої теми для розмови і адаптовані до відповідної аудиторії засоби донесення. Головне, щоб зміст розмови не був пустою порожнім.

Професійна освіта спроможна хоча б на ремісницькому рівні допомогти визріти творчій особистості грамотною подачею чітко дозованої, цілеспрямованої, якісної інформації, проаналізованої з точки зору її життєздатності і спроможності бути цікавою і корисною в подальшому використанні, та активізацією у навчальних програмах мистецтва імпровізації, але не у тому вигляді, коли учні лише вивчають джазові стандарти, якісь технічні формули чи гармонічні послідовності. Треба заохочувати неофітів до висловлення суто своїх думок чи почуттів, до пошуку нових засобів їх втілення.

При всій складності нашої епохи, заангажованості суспільної свідомості, прогноз щодо виховання творчої особистості можна вважати оптимістичним. Це штучний інтелект, обмежений існуючою програмою, а жива свідомі істота має необмежений потенціал досконалості. Залишається тільки зажадати його реалізації та наполегливо працювати.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко В. Освітня політика / В. Андрущенко, В. Савельєв. – К. : МП «Леся», 2010. – С. 244
2. Білик Л. Формування соціально-психологічної культури студентської молоді у вищому навчальному закладі / Л. Білик, Т. Супрун // Вища освіта в Україні. - 2004. - №3. - С. 105-109.
3. Ємчик О. Г. Готовність до творчої діяльності у структурі професійної компетентності педагога. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів і аспірантів (м. Луцьк, 12–13 травня 2015 р.): у 3 т. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. Т. 1. С. 280–282.
4. Ємчик О. Г. Ознаки педагогічної діяльності як творчого процесу. Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Суми, 16–17 листопада 2016 р.). Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. С. 80–82.

5. Зязюн І. Емоційно-почуттєве в освітніх технологіях і педагогічній творчості / Єдність раціонального та емоційно-почуттєвого в освітньо-виховних системах: Наук.-метод. зб. – Харків, 1996. – С. 11–12.
6. Страницька І. Локалізація стартів на життєвому шляху творчої особистості // Психологія і суспільство. — 2002. — № 2. — С. 149–155.
7. Фіцула М. М. Педагогіка. Посібник / М. М. Фіцула. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. – 205 с.

Веденєсва Г.К.,

старший науковий співробітник Миколаївського обласного краєзнавчого музею, м. Миколаїв

ДО ЮВІЛЕЮ СЕЛА БОГЕМКА

У 2020 році минає 115 років заснування чеського села Богемка (Врадіївський район, Миколаївська область).

Період виникнення чеських поселень на півдні України був досить складним. Деякі їх мешканці пішли з Чехії у 1742-1743рр до пруської Сілезії та Польщі, де заснували декілька сіл та м. Зелов (1803). Це – родини Андрш, Чап, Гарт (Горта), Гофман, Янчік (Янчик), Їрсак (Єрсак), Єлінек, Кратохфіл (Кратофіль), Матеяк (Матеяк), Петрак, Пуйман (Пойман, Поймон), Рейхрт (Райхерт), Свобода, Швейдар, Вінтр, тощо. З часом декілька родин (Ігнац Андрш, Константін (Костянтин) Горта, Фердінанд Єлінек, Павел Єрсак, Карел Кулгави (Кульгавий), Ян Матеїка, Павел Петрак, Вілем (Вільгем, Вільгельм) Рейхрт) залишили м. Зелов – вирішили шукати щастя на інших землях. У 60-80х роках ХІХ ст. родини Андрле, Бажоун, Дітріх, Дрбал, Яндура, Кучера, Плугарж, Полачек, Златнік емігрували з Чехії на південь України та Волинь. Першими, хто прибув на місце заснування села Богемка, були Ігнац Андрш, Фрідріх Горта, Фрідріх Єлінек, Павел Полачек, Франтішек Златнік з родинами.[1].

Нащадки емігрантів, котрі з різних причин у різні часи покинули свою батьківщину, разом з родинами прибули з м. Зелов (Польща) та Чехії. В долині безіменної притоки ріки Чичиклії в Ананьївському повіті Херсонської губернії (нині – Владіївський район Миколаївської області) на орендованих поміщицьких земельних ділянках заснували невелике село.[2].

Згодом багато хто з вищевказаних переселилися саме сюди. З часом тут була організована релігійна громада (перші проповідники – Вацлав Пуйман (1878-1952) та Вілем Пуйман (1896-1967)) [3]; у 1907 році у спеціально збудованій землянці розташували школу, організували роботу кузні (перший коваль Ф. Янчік), столярної майстерні (перший столяр – Фердінанд Єлінек), були насаджені перші фруктові дерева, в цей же час довелося пережити епідемію холери (1910)[4] та голод (1921-1922) [5].

У 1930 році був створений колгосп «Червоний прапор» (перший голова колгоспу – Йосеф Матеїка). У 1932 році вперше в селі мешканці змогли побачити сеанс німого кіно, організувати театральну виставу силами місцевої молоді. Кількість населення в Богемці збільшувалась - адже народжувались діти, переселялись сюди нові мешканці. Згодом село стало багатонаціональним, яким залишається і зараз. Голод та репресії 30х років Богемку не минули [6].

Але життя і після цих важких подій в селі продовжувалося: були організовані молочнотоварна ферма, свиноферма, птахоферма, стайня. З 1934 року працював ветеринар – Йосеф Єлінек (1905-1981); з 1936 року - листоноша Фрідріх Єлінек (1867-1957); організована перша пасіка (пасічник Карел Рейхрт /1894-1972/), з 1937 року - перший магазин (продавець - Вілем Петрак /1900-1952/). У 1939 році колгосп придбав перше авто АМО (перший водій - Фрідріх Полачек /1903-1967/). У 1940 році вперше власне авто придбав мешканець Богемки Йосеф Горта (1900-1971). У 1941 році побудували перший млин (перший мельник - Юліус Кучера /1890-1976/). Все було вперше...